

WYTYCZNE EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO (UE) 2015/856**z dnia 12 marca 2015 r.****określające podstawy zasad etyki dla jednolitego mechanizmu nadzorczego (EBC/2015/12)**

RADA PREZESÓW EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO,

uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) nr 1024/2013 z dnia 15 października 2013 r. powierzające Europejskiemu Bankowi Centralnemu szczególne zadania w odniesieniu do polityki związanej z nadzorem ostrożnościowym nad instytucjami kredytowymi ⁽¹⁾ (zwane dalej „rozporządzeniem SSM”), w szczególności art. 6 ust. 1 w związku z art. 6 ust. 7,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Europejski Bank Centralny (EBC) przywiązuje najwyższe znaczenie do zasad ładu korporacyjnego stawiających odpowiedzialność, przejrzystość i najwyższe standardy etyczne u podstaw jednolitego mechanizmu nadzorczego (SSM). Przestrzeganie tych zasad jest kluczowym elementem wiarygodności SSM i jest niezbędne dla zapewnienia zaufania obywateli Europy.
- (2) W związku z powyższym niezbędne jest przyjęcie dla SSM zasad etyki określających standardy etyczne, których przestrzeganie zabezpiecza jego wiarygodność i reputację, jak również publiczne zaufanie do uczciwości i bezstronności członków organów i pracowników EBC i właściwych organów krajowych państw członkowskich uczestniczących w SSM (zwanym dalej „zasadami etyki SSM”). Zasady etyki SSM powinny składać się z niniejszych wytycznych określających podstawy, zestawu dobrych praktyk w zakresie implementacji tych podstaw oraz wewnętrznych zasad i praktyk przyjętych przez EBC oraz każdy z właściwych organów krajowych.
- (3) Minimalne normy w zakresie zapobiegania nadużywaniu informacji poufnych powinny przyczynić się do wzmocnienia zasad zapobiegających takim nadużyciom przez członków organów albo pracowników EBC albo właściwych organów krajowych oraz do wykluczenia ewentualnych konfliktów interesów wynikających z prywatnych transakcji finansowych. W tym celu zasady etyki SSM powinny jasno zdefiniować podstawowe pojęcia, jak również rolę i zakres odpowiedzialności różnych zainteresowanych podmiotów. Powinny one również określić, obok ogólnego zakazu nadużywania informacji poufnych, dodatkowe ograniczenia dla osób mających dostęp do informacji poufnych. Zasady etyki SSM powinny także określić wymogi dotyczące monitorowania ich przestrzegania i informowania o przypadkach naruszenia.
- (4) Zasady etyki SSM powinny również obejmować minimalne normy dotyczące unikania konfliktu interesów oraz przyjmowania prezentów i korzystania z gościnności.
- (5) Zasady etyki SSM powinny mieć zastosowanie przy wykonywaniu zadań nadzorczych. Wskazane jest stosowanie przez EBC i właściwe organy krajowe analogicznych norm wobec pracowników lub podmiotów zewnętrznych uczestniczących w wykonywaniu innych zadań.
- (6) Przepisy niniejszych wytycznych pozostają bez uszczerbku dla mającego zastosowanie prawa krajowego. Właściwy organ krajowy informuje EBC, jeżeli mające zastosowanie przepisy prawa krajowego uniemożliwiają mu implementację przepisu niniejszych wytycznych. W takiej sytuacji właściwy organ krajowy bierze ponadto pod uwagę zastosowanie odpowiednich środków będących w jego dyspozycji dla usunięcia przeszkody w ramach prawa krajowego.
- (7) Przepisy niniejszych wytycznych pozostają bez uszczerbku dla Kodeksu postępowania dla członków Rady Prezesów ⁽²⁾ oraz Kodeksu postępowania dla członków Rady ds. Nadzoru ⁽³⁾.
- (8) Ponieważ zakres zasad etyki SSM jest ograniczony do wykonywania zadań nadzorczych, Rada Prezesów przyjęła analogiczne zasady etyki dla wykonywania przez EBC i krajowe banki centralne zadań Eurosystemu ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 287 z 29.10.2013, s. 63.

⁽²⁾ Kodeks postępowania Europejskiego Banku Centralnego dla członków Rady Prezesów (Dz.U. C 123 z 24.5.2002, s. 9).

⁽³⁾ Kodeks postępowania członków Rady ds. Nadzoru Europejskiego Banku Centralnego (Dz.U. C 93 z 20.3.2015, s. 2).

⁽⁴⁾ Wytyczne Europejskiego Banku Centralnego (UE) 2015/855 z dnia 12 marca 2015 r. określające podstawy zasad etyki Eurosystemu i uchylające wytyczne EBC/2002/6 w sprawie minimalnych norm dla Europejskiego Banku Centralnego oraz krajowych banków centralnych przy przeprowadzaniu operacji związanych z polityką pieniężną, operacji walutowych z rezerwami walutowymi EBC oraz zarządzaniu rezerwowymi aktywami walutowymi EBC (EBC/2015/11) (zob. s. 23 niniejszego Dziennika Urzędowego).

PRZYJMUJE NINIEJSZE WYTYCZNE:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Definicje

Użyte w niniejszych wytycznych określenia oznaczają:

- 1) „właściwy organ krajowy” oznacza właściwy organ krajowy w rozumieniu art. 2 pkt 2 rozporządzenia SSM. Definicja ta pozostaje bez uszczerbku dla rozwiązań przyjętych w prawie krajowym, powierzających określone zadania nadzorcze krajowemu bankowi centralnemu (KBC), który nie został wyznaczony jako właściwy organ krajowy. Odniesienia do właściwych organów krajowych w niniejszych wytycznych w takim przypadku mają zastosowanie do KBC w zakresie zadań powierzonych im przez prawo krajowe;
- 2) „informacje poufne” – jakiegokolwiek informacje mające znaczenie dla rynku odnoszące się do wykonywania zadań nadzorczych powierzonych EBC, które nie zostały publicznie udostępnione albo nie są publicznie dostępne;
- 3) „informacje mające znaczenie dla rynku” – precyzyjne informacje, których upublicznienie miałyby prawdopodobnie istotny wpływ na ceny aktywów albo ceny na rynku finansowym;
- 4) „osoba mająca dostęp do informacji poufnych” – każdego członka organu albo pracownika mającego dostęp do informacji poufnych inaczej niż jednorazowo;
- 5) „pracownik” – każdą osobę pozostającą w stosunku pracy z EBC albo z właściwym organem krajowym, z wyjątkiem osób, którym powierza się wyłącznie zadania niezwiązane z wykonywaniem zadań nadzorczych zgodnie z rozporządzeniem SSM;
- 6) „członkowie organów” – członków organów decyzyjnych i innych organów wewnętrznych EBC albo właściwych organów krajowych niebędących ich pracownikami;
- 7) „instytucje finansowe” – instytucje finansowe w rozumieniu pkt 2.55 rozdziału 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013⁽¹⁾;
- 8) „konflikt interesów” – sytuację, gdy członkowie organów lub pracownicy mają osobisty interes, które mogą wpływać lub sprawiać wrażenie wpływania na bezstronne i obiektywne sprawowanie ich obowiązków;
- 9) „osobisty interes” – każdą dogodność lub możliwą dogodność, o charakterze finansowym lub niefinansowym, dla członków organów lub pracowników, członków ich rodzin lub innych krewnych lub powinowatych, lub osób z kręgu ich przyjaciół lub bliskich znajomych;
- 10) „korzyść” – każdy prezent, korzystanie z gościnności lub inną dogodność o charakterze finansowym lub niefinansowym, które obiektywnie poprawiają finansową, prawną albo osobistą sytuację otrzymującego, a do których otrzymujący nie jest uprawniony z innego powodu.

Artykuł 2

Zakres zastosowania

1. Niniejsze wytyczne stosuje się do EBC i właściwych organów krajowych przy wykonywaniu przez nie zadań nadzorczych powierzonych EBC. W tym zakresie wewnętrzne zasady przyjęte przez EBC i właściwe organy krajowe w wykonaniu postanowień niniejszych wytycznych stosuje się do członków ich organów i ich pracowników.
2. EBC i właściwe organy krajowe podejmują działania, w zakresie, w jakim jest to prawnie dopuszczalne, mające na celu objęcie obowiązkami określonymi przy implementacji postanowień niniejszych wytycznych także osób uczestniczących w wykonywaniu zadań nadzorczych, które nie są ich pracownikami.
3. Przepisy niniejszych wytycznych pozostają bez uszczerbku dla zastosowania przez EBC i właściwe organy krajowe wobec członków swoich organów i pracowników bardziej rygorystycznych zasad etyki.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz.U. L 174 z 26.6.2013, s. 1).

Artykuł 3

Role i zakres odpowiedzialności

1. Rada Prezesów określa podstawy zasad etyki SSM w niniejszych wytycznych oraz ustala dobre praktyki w zakresie implementacji tych podstaw uwzględniając swoją odpowiedzialność za ustalenie kultury etycznej i korporacyjnej na poziomie SSM.
2. Komitet ds. Audytu, Komitet ds. Audytu Wewnętrznego i Komitet ds. Rozwoju Organizacyjnego uczestniczą w stosowaniu i monitorowaniu zasad etyki SSM odpowiednio do ich mandatów.
3. EBC i właściwe organy krajowe określają role i zakres odpowiedzialności organów, jednostek i pracowników uczestniczących na poziomie lokalnym w implementacji, stosowaniu i monitorowaniu zasad etyki SSM.

Artykuł 4

Informowanie i upowszechnianie świadomości

1. EBC i właściwe organy krajowe formułują swoje wewnętrzne zasady implementujące niniejsze wytyczne w jasny i przejrzysty sposób, informują o nich członków swoich organów i swoich pracowników oraz zapewniają łatwy dostęp do nich.
2. EBC i właściwe organy krajowe podejmują odpowiednie środki w celu upowszechnienia świadomości członków swoich organów i swoich pracowników, aby rozumieli oni swoje obowiązki wynikające z zasad etyki SSM.

Artykuł 5

Monitorowanie przestrzegania

1. EBC i właściwe organy krajowe monitorują przestrzeganie zasad implementujących niniejsze wytyczne. Monitorowanie obejmuje, w zależności od potrzeby, przeprowadzanie regularnych lub doraźnych kontroli przestrzegania. EBC i właściwe organy krajowe ustalają odpowiednie procedury dla szybkiej reakcji i podejmowania działań w przypadkach naruszenia.
2. Monitorowanie przestrzegania pozostaje bez uszczerbku dla wewnętrznych zasad pozwalających na wewnętrzne dochodzenia w razie podejrzenia wobec członka organu lub pracownika o naruszenie zasad implementujących niniejsze wytyczne.

Artykuł 6

Informowanie o przypadkach naruszenia i dalsze działania

1. EBC i właściwe organy krajowe przyjmują wewnętrzne procedury informowania o przypadkach naruszenia zasad implementujących niniejsze wytyczne, w tym zasady dotyczące zgłaszania przypadków naruszenia, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawowymi i wykonawczymi.
2. EBC i właściwe organy krajowe przyjmują środki zapewniające odpowiednią ochronę osób zgłaszających przypadki naruszenia.
3. EBC i właściwe organy krajowe zapewniają podjęcie dalszych działań po stwierdzeniu przypadków naruszenia, w szczególności, w zależności od potrzeby, zastosowanie proporcjonalnych środków dyscyplinarnych zgodnie z mającymi zastosowanie zasadami i procedurami dyscyplinarnymi.
4. EBC i właściwe organy krajowe zgłaszają Radzie Prezesów wszystkie poważne incydenty związane z naruszeniem zasad implementujących niniejsze wytyczne bez nieuzasadnionej zwłoki za pośrednictwem Komitetu ds. Rozwoju Organizacyjnego i Rady ds. Nadzoru, zgodnie z mającymi zastosowanie procedurami wewnętrznymi. W pilnych przypadkach EBC lub właściwy organ krajowy może zgłosić poważny incydent związany z naruszeniem bezpośrednio Radzie Prezesów. W każdym przypadku EBC i właściwe organy krajowe informują równocześnie Komitet ds. Audytu.

ROZDZIAŁ II

ZASADY ZAPOBIEGANIA NADUŻYWANIU INFORMACJI POUFNYCH

Artykuł 7

Ogólny zakaz nadużywania informacji poufnych

1. EBC i właściwe organy krajowe zapewniają objęcie członków swoich organów i swoich pracowników zakazem nadużywania informacji poufnych.
2. Zakaz nadużywania informacji poufnych obejmuje co najmniej: a) wykorzystanie informacji poufnych do prywatnych transakcji na rachunek własny albo osób trzecich; b) ujawnianie informacji poufnych jakiegokolwiek innej osobie, chyba że do ujawnienia dochodzi przy wykonywaniu obowiązków zawodowych w oparciu o zasadę wiedzy koniecznej; oraz c) wykorzystanie informacji poufnych w celu zalecenia innym osobom zawarcia prywatnych transakcji finansowych lub nakłonienia ich do tego.

Artykuł 8

Szczególne ograniczenia dla osób mających dostęp do informacji poufnych

1. EBC i właściwe organy krajowe zapewniają, aby dostęp do informacji poufnych ograniczał się do tych członków ich organów i pracowników, którzy potrzebują dostępu do tych informacji w celu wykonywania swoich obowiązków.
2. EBC i właściwe organy krajowe zapewniają objęcie wszystkich osób mających dostęp do informacji poufnych szczególnymi ograniczeniami dotyczącymi prywatnych transakcji finansowych o krytycznym znaczeniu. Prywatną transakcję finansową uznaje się za mającą krytyczne znaczenie, jeżeli jest blisko związana z wykonywaniem zadań nadzorczych albo może wywołać takie wrażenie. W swoich wewnętrznych zasadach EBC i właściwe organy krajowe ustalają wykaz takich transakcji o krytycznym znaczeniu, obejmujący w szczególności:
 - a) transakcje, których przedmiotem są akcje i obligacje emitowane przez instytucje finansowe mające siedzibę w Unii;
 - b) transakcje krótkoterminowe, tj. kupno z następującą po nim sprzedażą albo sprzedaż z następującym po nim kupnem tego samego instrumentu finansowego w określonym okresie referencyjnym;
 - c) transakcje, których przedmiotem są instrumenty pochodne związane z instrumentami finansowymi wymienionymi w lit. a) oraz systemy zbiorowego inwestowania, których głównym celem jest inwestowanie w takie instrumenty finansowe.
3. EBC i właściwe organy krajowe przyjmują wewnętrzne zasady określające szczególne ograniczenia dla osób mających dostęp do informacji poufnych, mając na uwadze względy skuteczności, sprawności i proporcjonalności. Takie szczególne ograniczenia mogą obejmować, oddzielnie albo łącznie:
 - a) zakaz określonych transakcji finansowych;
 - b) wymóg uprzedniego zezwolenia dla określonych transakcji finansowych;
 - c) wymóg uprzedniego albo późniejszego powiadomienia o określonych transakcjach finansowych; lub
 - d) okresy embarga, w których zakazane jest dokonywanie określonych transakcji finansowych.
4. EBC i właściwe organy krajowe mogą zdecydować o zastosowaniu tych szczególnych ograniczeń wobec pracowników niebędących osobami mającymi dostęp do informacji poufnych.
5. EBC i właściwe organy krajowe zapewniają możliwość szybkiej aktualizacji swoich wykazów prywatnych transakcji finansowych o krytycznym znaczeniu w celu uwzględnienia decyzji Rady Prezesów.
6. EBC i właściwe organy krajowe określają w swoich wewnętrznych zasadach warunki i zabezpieczenia, przy zastosowaniu których członkowie organów i pracownicy powierzający zarządzanie swoimi prywatnymi transakcjami finansowymi niezależnym osobom trzecim na podstawie pisemnej umowy o zarządzanie aktywami są zwolnieni od szczególnych ograniczeń określonych w niniejszym artykule.

ROZDZIAŁ III

ZASADY UNIKANIA KONFLIKTU INTERESÓW

Artykuł 9

Konflikty interesów

1. EBC i właściwe organy krajowe stosują mechanizm zapobiegający sytuacji, w której kandydat brany pod uwagę w celu zatrudnienia jako pracownik znalazłby się w konflikcie interesów wynikającym z wcześniejszej aktywności albo ze stosunków osobistych.
2. EBC i właściwe organy krajowe przyjmują wewnętrzne zasady wymagające od członków ich organów i pracowników unikania w czasie ich zatrudnienia sytuacji, które mogłyby rodzić konflikt interesów, oraz zgłaszania takich sytuacji. EBC i właściwe organy krajowe zapewniają, że w razie zgłoszenia konfliktu interesów dostępne są odpowiednie środki dla uniknięcia takiego konfliktu, w tym zwolnienie z obowiązków dotyczących danej kwestii.
3. EBC i właściwe organy krajowe stosują mechanizm oceny i unikania możliwych konfliktów interesów wynikających z aktywności podejmowanej po okresie zatrudnienia przez członków ich organów oraz pracowników wyższego szczebla podlegających bezpośrednio poziomowi kierowniczemu.
4. EBC i właściwe organy krajowe stosują w odpowiednich przypadkach mechanizm oceny i unikania ewentualnych konfliktów interesów wynikających z aktywności podejmowanej przez ich pracowników podczas urlopu bezpłatnego.

ROZDZIAŁ IV

ZASADY PRZYJMOWANIA PREZENTÓW I KORZYSTANIA Z GOŚCINNOŚCI

Artykuł 10

Zakaz otrzymywania korzyści

1. EBC i właściwe organy krajowe przyjmują wewnętrzne zasady zakazujące członkom ich organów i ich pracownikom starania się o otrzymanie, otrzymywanie lub przyjmowania obietnic dotyczących otrzymania dla siebie albo dla jakiegokolwiek innej osoby jakiegokolwiek korzyści związanej w jakikolwiek sposób z wykonywaniem ich obowiązków służbowych.
2. EBC i właściwe organy krajowe mogą określić w swoich wewnętrznych zasadach wyłączenia od zakazu określonego w ust. 1 w zakresie dotyczącym korzyści oferowanych przez banki centralne, unijne instytucje, organy lub agencje, organizacje międzynarodowe lub agencje rządowe lub, o ile korzyści te nie są częste i nie pochodzą z tego samego źródła, w zakresie dotyczącym korzyści o zwyczajowym charakterze lub o znikomej wartości oferowanych przez podmioty sektora prywatnego. EBC i właściwe organy krajowe zapewniają, aby wyłączenia te nie wpływały, ani nie wywoływały wrażenia wpływu, na niezależność i bezstronność członków ich organów i ich pracowników.
3. W drodze odstępstwa od przepisów ust. 2 wyłączenia nie mogą dotyczyć korzyści oferowanych pracownikom EBC lub właściwych organów krajowych przez instytucje kredytowe podczas kontroli na miejscu albo inspekcji audytowych, z wyjątkiem korzystania z gościnności o znikomej wartości oferowanej podczas spotkań o charakterze służbowym.

ROZDZIAŁ V

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 11

Skuteczność i implementacja

1. Niniejsze wytyczne stają się skuteczne z dniem zawiadomienia o nich właściwych organów krajowych.
2. EBC i właściwe organy krajowe podejmują środki konieczne do implementacji niniejszych wytycznych i zapewnienia zgodności z ich postanowieniami oraz stosują je od dnia 18 marca 2016 r. Właściwe organy krajowe informują EBC o wszelkich przeszkodach w implementacji niniejszych wytycznych i najpóźniej do dnia 18 stycznia 2016 r. powiadamiają EBC o treści i formie aktów związanych z tymi środkami.

*Artykuł 12***Sprawozdanie i przegląd**

1. Właściwe organy krajowe składają EBC coroczne sprawozdania z implementacji niniejszych wytycznych.
2. Rada Prezesów dokona przeglądu niniejszych wytycznych co najmniej raz na trzy lata.

*Artykuł 13***Adresaci**

Niniejsze wytyczne są skierowane do EBC i właściwych organów krajowych.

Sporządzono we Frankfurcie nad Menem dnia 12 marca 2015 r.

W imieniu Rady Prezesów EBC
Mario DRAGHI
Prezes EBC
